

Krista Mikkonen vihr

Kirjallinen kysymys Waltti-liikenteestä ja linja-autovuorojen aikatauluista

Eduskunnan puhemiehelle

Uusi Waltti-joukkoliikennekortti on otettu käyttöön kaupunkiseuduilla sekä ELY-keskusten järjestämässä maaseutuliikenteessä eri puolilla maata. Kortti on käytössä Hämeenlinnan, Iisalmen, Joensuun, Jyväskylän, Kajaanin, Kouvolan, Kuopion, Lahden, Lappeenrannan, Mikkelin ja Oulun paikallisliikenteessä sekä Pohjois-Savon ELY-keskuksen järjestämässä maaseutuliikenteessä Iisalmen, Kuopion, Mikkelin ja Joensuun seuduilla ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen järjestämässä Kainuun seudun maaseutuliikenteessä. Waltti on käytössä myös Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenteessä yhteysvälillä Jyväskylä—Hankasalmi.

Waltti-kortti ja sen käyttöön liittyvät hankaluudet ovat herättäneet paljon hämmennystä. Monet joukkoliikenteen käyttäjät ovat kokeneet, että linja-autoliikenteen aikatauluja ei enää löydy kohdullisella etsimisellä. Ongelma on suuri erityisesti suurten asutuskeskusten ulkopuolella. Matkahuolto, jonka palveluita asiakkaat ovat tottuneet käyttämään, ei kesäkuusta lähtien ole näyttänyt omilla sivuillaan Waltti-liikenteen aikatauluja, koska se on kilpailevaa liikennettä. Nyt asiakkaat joutuvat selvittämään reitin liikennöitsijän ja etsimään tietoa suoraan linja-autoyhtiöiden omilta sivuilta, jopa soittelemaan bussifirmoihin varmistaakseen aikataulut.

Liikennevirastolla on Matka.fi-palvelu, josta bussien aikataulujen pitäisi löytyä. Sen käyttöliittymä on kuitenkin kömpelö, eivätkä asiakkaat ole pystyneet luottamaan siihen, että kaikki matkat näkyisivät palvelussa. Joistakin reiteistä ilmoitetaankin suoraan, etteivät ne näy palvelussa. Matka.fi-palvelusta on kehitteillä uusi versio, jota voi jo testata, mutta tällä hetkellä se on vain englanniksi. Iso osa asiakkaista ei ole löytänyt Matka.fi-palvelua lainkaan eikä tiedä sen olemassaolosta. Matkojen hinnat eivät myöskään selviä palvelusta.

Linja-autoreittien kilpailuttamisen jälkeen kilpailutetuilla reiteillä on otettu käyttöön Waltti-kortti. Näillä linjoilla ei enää käy mikään rinnakkainen kortti, kuten Matkahuollon liput, ja Waltti-kortti puolestaan ei käy muiden kuin Waltti-kaupunkien ja ELY-keskusten järjestämässä liikenteessä. Nyt joukkoliikenteen käyttäjät eivät tiedä, mikä lippu käy milläkin vuorolla ja millä lipulla matkan voi maksaa. Erityisesti toisen asteen opiskelijoiden liikkumiseen tämä on aiheuttanut paljon ongelmia.

Waltti-liikenteen hinnoittelu on vyöhykeperusteista, mistä on seurannut käytännön ongelmia vyöhykerajat ylittävien lippujen ostamisessa. Lippua ei ole voinut ostaa kerralla koko matkalle tai lipun hinta on tullut kalliimmaksi, jos matkan varrella on ollut vaihto, ja vaihtovyöhykkeestä on

Kirjallinen kysymys KK 421/2016 vp

joutunut maksamaan molemmat liput ostettaessa. Waltti-liikenteen hinnoittelussa ei myöskään tarjota minkäänlaisia alennuksia opiskelijoille, eläkeläisille eikä asevelvollisuutta suorittaville. Vain lasten liput, KELA-liput ja koululaisliput ovat normaalihintaa halvemmat.

Waltti-kortteja myydään asiakaspalvelupisteissä, joita on Savo-Karjalan alueella vain Kuopiossa, Joensuussa, Iisalmessa ja Mikkelissä. Asiakaspalvelupisteiden määrä on riittämätön, ja lisäksi niiden aukioloajat ovat varsin suppeat. Esimerkiksi ammattikouluja on Pohjois-Karjalassa myös Lieksassa, Nurmeksessa, Kiteellä ja Outokummussa. On kohtuutonta vaatia ammattikoululaisia lähtemään Joensuuhun ostamaan lippua. Sama koskee myös lukiolaisia. Lipun voi tilata myös netistä, mutta silloin on varauduttava odottamaan sitä viikosta jopa kahteen. Verkossa kortille ei voi myöskään ladata Kelan koulumatkatukituotteita, vaan tätä varten on joka tapauksessa tultava asioimaan palvelupisteeseen.

Joukkoliikenteen asiakkaat pelkäävät nyt, että jos käyttäjät eivät löydä varsinkaan kaupunkikeskittymien ulkopuolella toimivaa, ELY-keskusten tukemaa Waltti-liikennettä, on vaarana, että sekin lakkautetaan käyttäjien puutteessa. Lisäksi pelkona on, että eri lippujärjestelmät ja niiden mahdollinen yhdenmukaistaminen hankaloittavat tällä hetkellä markkinaehtoisesti toimivaa liikennettä, mikä voi johtaa markkinaehtoisten vuorojen vähenemiseen. Huoli joukkoliikenteen tulevaisuudesta on suuri.

Valmisteilla olevan liikennekaaren tavoitteena on, että joukkoliikenteen lippujärjestelmät ovat yhteentoimivia. Asiakkaan kannalta tämä tarkoittaisi, että eri palveluntarjoajien matkat ovat ostettavissa samasta paikasta ja että eri toimijoiden lippuja ja palveluja voi yhdistää. Ministeriö on itse edellyttänyt, että joukkoliikenteen kilpailutuksissa Walttia ei saa pitää ainoana hyväksyttävänä lippuratkaisuna. Tähän mennessä Waltti-järjestelmän käyttöönotto on kuitenkin vienyttä kehitystä juuri päinvastaiseen suuntaan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta Waltti-liikenteen ongelmat saadaan korjattua, olemassa olevat linja-autovuorot koottua yhteen, luotettavaan palveluun ja ELY-keskusten järjestämän liikennöinnin jatko turvattua myös tulevaisuudessa ja

mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä varmistaakseen, että liikennekaaren tavoitteet toteutuvat Waltti-järjestelmän suhteen?

Helsingissä 5.9.2016

Krista Mikkonen vihri